

[Bundvad.]

Af de Tal, som Ministeren venligst har stillet til Raadighed, ser jeg, at vi ved offentlige Arbejder i Oktober, November, December 1945 har beskæftiget henholdsvis 7 500, 8 600 og 8 100 Personer mod 4 000, 4 200 og 3 700 i tilsvarende Maaneder i 1946. Man ser altsaa, at der i Efteraaret 1946 i Forhold til Efteraaret 1945 alene ved de almindelige offentlige Arbejders Standsning er skabt en Arbejdsløshed paa henholdsvis 3 500, 4 400 og 4 400 i de tre nævnte Maaneder. Dertil kommer den Arbejdsløshed, som jeg ikke har Tal paa, men som opstaar paa Grund af Standsninger af ordinære Statsarbejder, hvis Igangsættelse hviler paa almindelige Bevillinger. Vi plejer at arbejde med to Begreber, naar vi taler om Arbejdsløshed, maaske tre: Konjunktur-Arbejdsløshed, teknokratisk Arbejdsløshed og Sæson-Arbejdsløshed. Da vi ikke har faaet det forventede store Fald i Arbejdsløsheden efter Nytaar, maa vi muligvis til at regne med et nyt Begreb, der passende kan hedde Spareaars-Arbejdsløshed, og efter de Tal, jeg lige har nævnt, faar vi yderligere et nyt Begreb, nemlig Cirkulære-Arbejdsløshed. Det sidste Begreb omfatter Folk, der alene er arbejdsløse paa Grund af Standsnings-Cirkulæret. Navnene er maaske fine, ja, endogsaa højtidelige, men det skæpper kun meget lidt i Lommen til den Mand, der maa hæve Understøttelse i Stedet for Løn.

Om kortere eller længere Tid gaar Frosten af Jorden, og saa maa vi have Folk i Arbejde, enten ved Privatvirksomhed eller — hvis dette svigter — ved offentlige Arbejder. Allerede nu bør man efter vor Mening skride til Frigivelse af Arbejdet, for at Kommuner og andre kan foretage de nødvendige Forberedelser til Igangsættelse af Arbejdet, saaledes at den overskydende Arbejdskraft kan opuges i nyttig Beskæftigelse, i Stedet for at man lader sund og god Arbejdskraft gaa paa Understøttelse. Den Tilstand er uholdbar baade for den enkelte, for Arbejdsløhedskasser og for Samfundet, og den er slet ikke forenelig med de Løfter, der laa allerede deri, at man fik Kommunerne til under sidste Del af Krigen at forberede store omfattende Beredskabsarbejder til Igangsættelse, hvis Arbejdsløshed opstod.

Den Mand, der i Dag er arbejdsløs, maa føle sig svigtet, naar han i sin By ser Arbejde ligge brak, medens han selv maa hæve Understøttelse.

Imedens vi er ved Understøttelsesspørgsmaalet, saa har Arbejdsmændenes Arbejdsløhedskasser i Ugen, der sluttede den 22. Januar, udbetalt 4 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. i Under-

støttelse og har siden Nytaar udbetalt 19 Mill. Kr. En saadan Aareladning kan denne Kasse ikke svare til. Det Regnskab, der sluttede den 31. Marts 1946, viste en forringet Status med ca. 86 Mill. Kr. for Hovedkassens Vedkommende og med ca. 12 Mill. Kr. for Fortsættelseskassen. Stillingen er forringet siden da, saa vidt jeg umiddelbart kan skønne paa Grund af den store Ledighed, og vil forværres yderligere fremover paa Grund af den Forringelse af Statstilskuddet til vanskeligt stillede Kasser, der fandt Sted ved Arbejdsløshedslovens Revision i Januar 1946. Kassen tvinges nu til en Kontingentforhøjelse, som burde have været undgaaet; der er Tale om en Forhøjelse paa 1 Kr. 50 Øre pr. Uge. Jeg ønsker hertil at sige, at man overskrider Grænsen for det rimelige. Talen er her om vore lavest lønnede Arbejdere, og den enkelte har maattet bære en langt større Arbejdsløshed, end Tilfældet er for noget andet Fag. Man gaar dermed ud over det enkelte Hjems økonomiske Bæreevne.

Jeg er klar over, at offentlige Arbejder ikke alene klarer dette Problem i denne Vinter, men at økonomisk Hjælp kan blive paakrævet. Vi mener dog som sagt, at man bør skride til Ophævelse af Cirkulæret allerede nu. Lad Kommunerne komme i Gang med Arbejdet, og lad saa Arbejdskraften blive overført til Erhvervene, efterhaanden som disse har Brug for den. Paa den Maade sikrer man sig, at Ledigheden bliver den mindst mulige, og paa den Maade kan man ogsaa komme den lokale Arbejdsløshed og Restarbejdsløsheden til Livs.

Det ses jo klart af Tallene, at vi trods ringe, ja, man kan sige meget ringe Arbejdsløshed sidste Sommer dog lokalt i visse Byer havde en ret betydelig Arbejdsløshed. Disse arbejdsløse kunde paa Grund af flere Forhold ikke finde Beskæftigelse. Det er baade rimeligt og nødvendigt, at der i saadanne Tilfælde sættes ind med offentlige Arbejder for de lokalt begrænsede Omraader.

Endvidere saa vi ogsaa sidste Sommer, spredt over Landet i større eller mindre Grupper, Folk, der ikke kom i Arbejde paa Trods af en relativ Mangel paa Arbejdskraft. Vi staar her over for ikke alene et Arbejdsløshedsproblem, men ogsaa et socialt Problem af stor Rækkevidde. Desværre er Forholdet det, at alt for mange Mennesker er tilbøjelige til at generalisere, naar Talen er om Arbejdsløshed. Man møder alt for ofte den Paastand, naar Arbejdsløsheden er lav, at den resterende Arbejdsløshed dækker over Folk, der ikke vil arbejde, men hellere hæve Understøttelse.